

JOAN F. MIRA

“La meua petita persona, mínima, insignificant, no res, era el centre d’un món de trons i llamps, d’espetecs d’una força infinita, d’aquell poder que només en instants com aquest sentim com una magnitud immensa, una energia inabastable, una imatge de la consumació de l’univers entre l’aigua i el foc, entre el diluvi de totes les aigües, ‘kataklysmós’, i l’incendi final de tots els focs”

Tempesta

Ja fa molts anys que al final de cada estiu contemple una tempesta, o dues o tres, si n’hi ha. La contemplada enguany va ser exactament a mitjanit, a primers de setembre, dies de trons i llamps per tot el país. Jo, les tempestes, les contemple com vénen i cauen damunt de la mar, des de la terrassa d’una casa en la falda d’una muntanyeta, rodejat d’arbres, i amb la costa allà baix, molt a prop, i la mar tota oberta en un horitzó de desenes de quilòmetres. Un panorama perfecte, un privilegi per al bon contemplador de tronades d’estiu. Perquè no tots els llocs són iguals, per a viure el gloriós espectacle: no és igual sentir els trons i veure els llamps des de la finestra de qualsevol carrer urbà, ni ran de terra, ni enmig del camp, ni tan sols al nivell de la mar. Com en tot gran espectacle, la bellesa, sovint, depèn de la perspectiva. La mar, a mitjanit, quan jo llegia tranquil·lament a la terrassa, es veia a penes com una forma de foscor delimitada pel perfil dels pins, per la ratlla remota dels llums de la costa, i per la línia imprecisa de l’horitzó sota el cel ennuvolat. Llegir de nit, de cara a la mar, és una de les coses que fan més suportable la calor de l’estiu: és una altra manera de llegir, que canvia quan hi ha lluna, quan no n’hi ha i quan el cel es veu tot ple d’estrelles. Llavors van començar a sentir-se els trons remots, i amb cada remor sorda que arribava els núvols rebien una llum tènue des de dins o des de dalt, apareixien de color blanquinós, gris o rosat. Després els trons es van fer més seguits i més pròxims, s’acostaven com un concert de timbals, com l’eco d’una mascletada poderosa, i al mateix ritme el color dels núvols anava canviant i fent-se més intens. A cada tro, el cel sencer ennuvolat s’il·luminava i deixava caure la llum sobre la mar, primer breument, lleument, després de manera més llarga i més intensa, i si els núvols s’encenien sencers de groc o de rosa, la mar encalmada reflectia els colors sobre un blau fosc, o plom, o plata. La tempesta creixia lentament, s’acostava des de la banda de terra, i els llamps van començar a fer-se ja visibles no només com a il·luminació violenta dels núvols, sinó com a esclats de llum que els travessaven: no eren llampecs trencats, estridents, eren descàrregues intenses de color violent, masses il·luminades, tota la mar encesa i apagada, tornada a encendre reflectint tot l’incendi del cel. I els trons s’acumulaven ja no com resson de timbals sinó com d’avions antics o com una batalla creixent d’artilleria, com canons incessants o com estar en la pista d’un aeroport rodejat de motors en marxa, l’estrèpit rodolant, eixordador, i la llum de l’incendi rosa i vermella recurrent els núvols i llampeguejant damunt del mar.

Per fi, entre l’estrèpit i el foc va arribar l’aigua, gotes soltes i grosses al principi, gotellades intenses, i a poc a poc una cortina que des de l’horitzó amagava la il·luminació del litoral, després conфонia la ratlla dels arbres, ocultava ràpidament la línia de la mar, esdevenia un diluvi sense misericòrdia. Durant alguns minuts, potser mitja hora, davant dels ulls tenia només aigua i esclats de llum, la meua petita persona, mínima, insignificant, no res, era el centre d’un món de trons i llamps, d’espetecs d’una força infinita, d’aquell poder que només en instants com aquest sentim com una magnitud immensa, una energia inabastable, una imatge de la consumació de l’univers entre l’aigua i el foc, entre el diluvi de totes les aigües, *kataklysmós*, i l’incendi final de tots els focs. Se’n va anar, òbviament, com se’n van totes les tempestes, perquè el món no sabem quin final té, i certament no serà d’aigua i de foc sinó d’esgotament, d’exhauriment, de reducció a polseta còsmica, a gairebé no res. I el llibre que jo llegia quan vingué la tempesta era el que ha escrit —i em regalà pocs dies abans— el professor Ramon Lapiedra, un llibre sobre la incertesa de la substància del món, sobre la nostra consistència feta d’infinites partícules, imprevisibles, i sobre el gran llamp inicial que ningú pogué veure, el gran esclat d’on es va formar tot, inclosos els ulls que ara poden contemplar les tempestes.